

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
**Academic Leadership of the Administrators of Schools in the United
Campus Srinakar in Under the Bangkok Secondary
Educational Service Area Office 2**

กิตติศักดิ์ ศรีคำเบา และ รัตนา กาญจนพันธุ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Kittisak Sreekumbao and Ratana Karnjanapun

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-Mail: 6314470055@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ โดยใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางของ Cohen, Manion and Morrison ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที(t-test) และการทดสอบ F-test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4. ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ความคิดเห็นของครู; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstracts

The purposes of this research were to study and compare of the Academic Leadership of the Administrators of Schools in the United Campus Srinakarin Under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2, classified by educational level, work experience and academic standing, a calculated the sample size using the open table method of Cohen, Manion and Morrison, using stratified sampling method, totaling 234 people. A questionnaire with a confidence value of 0.95 was used as a research tool. The statistics used in this research are frequency distribution, percentage, mean, standard deviation (SD), t-test for comparing means of two groups and one-way ANOVA (F-test) for comparing means of more than two groups. When there were statistically significant difference level of 0.05 were found, Scheffe's Post hoc Comparison was conducted.

The results of the research were as follows:

1. Teacher's opinion of the academic leadership of the administrators of schools in the United Campus Srinakarin under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2, is at a high level, were at the high level for both overall and individual aspects.
2. Teachers of different levels of education have an opinion of the academic leadership of the administrators of schools, overall and each aspect has no difference.
3. Teachers of different work experiences have an opinion of the academic leadership of the administrators of schools, overall and each aspect has no difference.
4. Teachers of different academic standing have an opinion of the academic leadership of the administrators of schools, overall and each aspect has no difference.

keywords: Academic Leadership; Teacher's opinion; School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติ สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประเทศไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกจึงต้องมีการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทางการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่จะพัฒนาคน ทำให้คนมีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติและค่านิยมที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมได้อย่างเหมาะสม เป็นกำลังสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญยิ่งขึ้น (อภิขญา พูลโภคผล, 2561 : 106-131)

การจัดการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับนั้น งานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การบริหารงานด้านวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของ

ผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วนงานอื่นๆ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุน เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน (ภาวิตา ธราศรีสุทธิ อ่างถึงในอัศนีย์ สุกใจใจ (2560 : 23-37)) การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เนื่องจากการบริหารงานวิชาการครอบคลุมกิจกรรมในทุกด้านที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ กระบวนการศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติทางด้านวิชาการไว้ ดังนี้ การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาการแนะแนว การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 8)

ผู้บริหารโรงเรียนจึงจะต้องมีภาวะผู้นำและมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน (Leithwood, 2006 อ่างถึงใน บุญพา พรหมณะ, 2559 : 46) โดยต้องปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าประสงค์ของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนคือการจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนสนใจการเรียนการสอนในห้องเรียน ความมีประสิทธิภาพของการทำงานของครู และความสำเร็จของนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน (Leithwood, 2006 อ่างถึงใน บุญพา พรหมณะ, 2559 : 46)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาเด็กนักเรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา และยังทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อคุณภาพการศึกษาของชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 618 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 234 คน โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Cohen, Manion, and Morrison (2011 : 147) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ตลอดถึงวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบปลายปิด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับกำหนดตามแบบวัดโดยวิธีของลิเคอร์ท Likert Scale (1961 : 74)

2. ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความเหมาะสมตลอดจนขอคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์แล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็น และให้คะแนนเพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.8 – 1.0

4. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.950

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามเกณฑ์ นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาในกลุ่มกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 234 ฉบับ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาได้จำนวน 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ตรวจความถูกต้องความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะ จำแนกความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นภาพรวมและรายด้าน

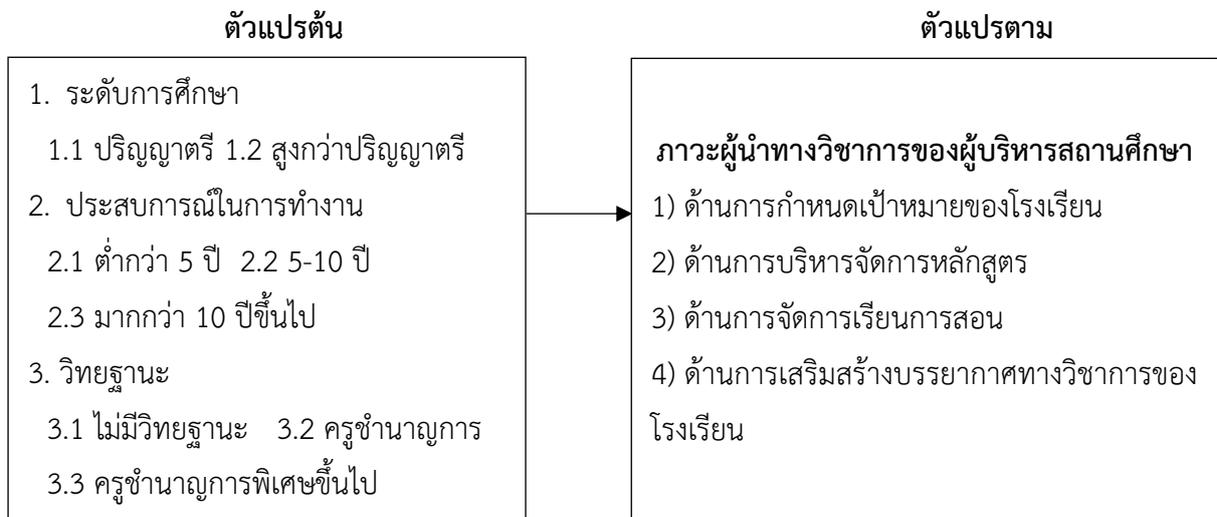
4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ โดยค่าที (t - test)

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ไปทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe's Post Hoc Comparison)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขต ศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วยภาวะผู้นำทางวิชาการ วิชาการ 4 ด้าน ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขต ศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอน

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เพราะสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขต ศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไป จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการและประสบการณ์ในการทำงานสูง เพราะงานวิชาการคือหัวใจหลักของการบริหารจัดการสถานศึกษา อีกทั้ง

สถานศึกษามียุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและส่งเสริมการแข่งขันทางวิชาการ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวทันสมัย ประกอบกับเทคโนโลยีด้านต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองรอบด้าน อีกทั้งหน่วยงานรัฐได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาจึงจัดฝึกอบรมให้กับผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นประจำ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนาและการใช้หลักสูตร การจูงใจ การสนับสนุน ส่งเสริมครูในการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการวัดและประเมินผลของนักเรียน เป็นผู้ประสานงาน ควบคุมดูแลงานด้านวิชาการ พัฒนาการทำงานของครู และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ กำกับติดตามนิเทศครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครนีย์ สุกิจใจ (2560 : 23-37) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับนั้น งานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การบริหารงานด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น สิ่งสำคัญ คือ การมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรนันท์ ลอยเมืองกลาง (2564 : 337-350) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชนา พูลโภคผล (2561 : 106-131) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรสวรรค์ ศรีเรือง และ ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสัน (2564 : 469-492) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย

โดยมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน อีกทั้งการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมุ่งเน้นไปทำงานวิชาการ นำข้อมูลนักเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบันมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย จึงทำให้ครูมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563 : 32) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (Y1) พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและผลักดันครูให้ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างชัดเจน และให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียนได้ จนทำให้การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กษมา ชนะวงศ์ (2564 : 3) ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรหมายถึง การวางแผน การจัดการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาผู้เรียน และมีการติดตามประเมินผลหลักสูตร โดยการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อพัฒนาเด็กทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และที่สำคัญคือ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุรีพร แก้วโพธิ์ (2561 : 32) ว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้น ส่งเสริมให้การบริหารงานในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารประสบผลสำเร็จ ซึ่งบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการเรียนการสอน ด้าน

การนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตินิภา เสนาฤทธิ์ (2560 : 54) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดรชาติ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายเกาะ ช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรชาติ ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

1.4 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารยกย่องชมเชยนักเรียน ที่มีผลงานด้านวิชาการดีเด่นและนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการ หรือนักเรียนที่นำ ชื่อเสียงมาสู่โรงเรียนโดยการประกาศเกียรติคุณ หรือลงข่าวในวารสารของโรงเรียน และให้มีการจัดนิทรรศการ แสดงถึงผลงานดีเด่นของนักเรียนตามโอกาสต่างๆ เสมอ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ ถึงพัฒนาการด้านการ เรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองเห็นความสำคัญของการจัด สิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน เช่น จัดให้มีอินเทอร์เน็ตบริการในเขต โรงเรียน จัดมุมวิชาการ มุมหนังสือ มุมการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มุมการศึกษาผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต พร้อมสนับสนุนและจัดหาสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน อีกทั้งสนับสนุนด้านการ ฝึกอบรมครูผู้สอนในการพัฒนาสื่อการเรียน ทำให้ครูสามารถพัฒนานวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนมาใช้ ส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นริศสร่า บุญสอาด (2561 : 94) กล่าวว่า เพราะการ ส่งเสริมบรรยากาศด้านวิชาการเป็นบทบาทหนึ่งที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะจัดบรรยากาศให้ เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม กระบวนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ สร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตลอดจนการสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจำแนกบทบาทในการ ส่งเสริมบรรยากาศด้านวิชาการ ไว้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านการควบคุมเวลาในการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนประยุกต์ใช้ทักษะด้านต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และเวลาที่หลักสูตรกำหนด มีการควบคุม ดูแลเกี่ยวกับการจัดครูสอนแทน เมื่อครูผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้ มีการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อกำกับ ติดตาม การใช้เวลาในการสอนของครูผู้สอน ควบคุมเวลาในการจัดการ กิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพลดลง เพื่อประโยชน์แก่นักเรียน อย่างสูงสุด 2) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร ได้แสดงออกตาม

ความสามารถ ได้พัฒนาความรู้ให้เต็มตามศักยภาพของตน ให้ความสำคัญต่อสวัสดิภาพ สวัสดิการต่างๆ ของครูผู้สอนและนักเรียน จัดให้มีการสอนเสริมและการสอนซ่อมและสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีกับครูผู้สอนและนักเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ 3) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความสามารถแก่ครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานจนเกิดทักษะในวิชาชีพ มีการสร้างขวัญกำลังใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ยกย่องชมเชยครูผู้สอนในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการต่างๆ จัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูผู้สอนโดยสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูผู้สอนด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเข้าร่วมอบรมสัมมนา แจกข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูผู้สอนได้ทราบอยู่เสมอ มีการติดตามผลการพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอน เพื่อนำมาทบทวนปรับปรุงวิธีการให้เหมาะสมในการพัฒนาวิชาชีพครู 5) ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านวิชาการเพื่อสร้างและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน มีการประกาศเกณฑ์ต่างๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ สนับสนุนให้ครูนำเกณฑ์มาตรฐานวิชาการมาพัฒนานักเรียน 6) ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม พัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุนการศึกษา ยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียนที่มีผลการเรียนดีหรือผลงานด้านวิชาการดีเด่นหรือมีพฤติกรรมดีเด่น โดยลงข่าวในวารสารเว็บไซต์ของสถานศึกษา เพื่อให้บุคคลภายในและบุคคลภายนอกสถานศึกษารับทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ นักเรียน มีการจัดนิทรรศการและประชาสัมพันธ์ แสดงผลงานของสถานศึกษาและของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ ผลปรากฏได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มองผู้บริหารสถานศึกษาว่าให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมในการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพและความสามารถของตนเองอยู่เสมอ เช่น การเข้ารับการอบรมเพื่อทำผลงานทางวิชาการ หรือ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งผลให้ครูที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และระดับ การศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จึงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรชัย ภักดีศุภผล (2562 : 98) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตินิภา เสนาฤทธิ์ (2560 : 54) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง เนื่องจากได้รับการอบรม พัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถด้านการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำความรู้ความสามารถ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี สีดาโชติ (2560 : 67) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 38 สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 38 สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรชัย ภักดีศุภผล (2562 : 98) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน ต่างรับรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษาโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันนั้น เป็นเพราะการจัดกระทำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ กำหนดค่านิยมสำหรับ บุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่ และบุคลากรระดับโรงเรียน กำหนดเป้าประสงค์หลัก รวมทั้งกำหนดจุดเน้นด้าน ผู้เรียน ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารจัดการ กำหนดเป้าหมายและดัชนีชี้วัด ความสำเร็จได้ทุกจุดเน้น ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ทำให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งครูและผู้บริหาร สถานศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการเต็มศักยภาพ ทำให้บุคลากรที่ทำงานในโรงเรียนมาชั่ว ระยะเวลาหนึ่ง ในแต่ละตำแหน่งหรือวิทยฐานะต่างๆ ซึมซับงานวิชาการของโรงเรียนไปพร้อมกับผู้บริหาร สถานศึกษา รับรู้และสัมผัสสภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พัทธราภรณ์ จันทพล (2559 : 56) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอ องครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำแนก ตามประเภทบุคลากร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุพิศ ยอดโพธิ์ (2560 : 22) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการเปรียบเทียบความ คิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษามีความ คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนด เป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการ เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้านดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลของนักเรียนทั้งในอดีต และปัจจุบันมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามการดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษาเป็นระยะ เพื่อเก็บมูลทั้งข้อดีและข้อเสียในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่างๆ แก่ครู ที่จัดการเรียนรู้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ครูพัฒนาแบบเรียนรู้อิงของเด็กพิเศษ การจัดชั้น

เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.4 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีระบบห้องสมุดที่ทันสมัย ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาทิ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดเก็บเสียง ห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสห-วิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.3 ควรมีการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิจัยนี้ในสถานศึกษา สหวิทยาเขต หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กษมา ชนะวงศ์. (2564). *รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดารณี สีดาโชติ. (2560). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 38 สำนักงานเขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร*. รายงานการศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นรชัย ภัคดีสุภผล. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นริศสร่า บุญสอาด. (2563). *ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นิตินิภา เสนาฤทธิ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนในศูนย์
เครือข่ายเกาะช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรเวด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุญพา พรหมณะ. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.*
- ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.*
- พัชรนันท์ ลอยเมืองกลาง และวันทนา อมตาริยกุล. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. วารสาร
มหาจุฬานาครธรรมศน์. 8 (3), 337-350.*
- พัชรภรณ์ จันทพล. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ศรสวรรค์ ศรีเรือง และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม. 8 (2), 469-492.*
- สุพิศ ยอดโพธิ์. (2560). *ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- สุริพร แก้วโพธิ์. (2561). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี.*
- อภิขญา พูลโภคผล และชวณ ภารังกุล. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดมณฑลราชบุรี. วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม. 12 (1),
106-131.*

อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิจัยพุทธศาสตร์*. 3 (1), 23-37.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education*. (7 th ed.). New York: Routledge.

Likert, Rensis.(1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill Book Company.